

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 września

№ 81.

Rok 1931.

TREŚĆ:

KONWENCJA KONSULARNA

- Poz.:** 637—między Polską a Belgią, podpisana w Brukseli dnia 12 czerwca 1928 r. 1379
638—Oświadczenie rządowe z dnia 6 sierpnia 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji konsularnej między Polską a Belgią, podpisanej w Brukseli dnia 12 czerwca 1928 r. 1392

II PROTOKÓŁ DODATKOWY

- Poz.:** 639—do konwencji handlowej zawartej między Polską a Węgrami w Budapeszcie dn. 26 marca 1925 r. podpisany w Budapeszcie dn. 27 marca 1930 r. 1392
640—Oświadczenie rządowe z dnia 29 sierpnia 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych II-go protokołu dodatkowego do konwencji handlowej między Polską a Węgrami z dn. 26 marca 1925 r., podpisanego w Budapeszcie dn. 27 marca 1930 r. 1394

637.

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską a Belgią, podpisana w Brukseli dnia 12 czerwca 1928 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 267).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu dwunastym czerwca tysiąc dziewięćset
dwudziestego ósmego roku podpisana została w Bru-
kseli pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Królestwa Belgji konwencja konsularna
o następującem brzmieniu dosłownem:

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską a Belgią.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

i

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

pragnąc określić warunki dopuszczenia na
swych odnośnych terytorjach urzędników konsular-
nych, oraz wzajemne prawa, przywileje i immunitety
Konsulów Generalnych, Konsulów, Wicekonsulów

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Une Convention Consulaire ayant été signée
à Bruxelles, le douze juin mil neuf cent vingt huit,
entre le Gouvernement de la République de Pologne
et le Gouvernement du Royaume de Belgique, Con-
vention dont la teneur suit:

CONVENTION CONSULAIRE

entre la Pologne et la Belgique.

LE PRÉSIDENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

SA MAJESTÉ LE ROI DES BELGES,

désirant déterminer les conditions d'admission
dans leurs territoires respectifs des fonctionnaires
consulaires ainsi que les droits, privilèges et immu-
nités réciproques des Consuls Généraux, Consuls,

i Agentów Konsularnych, jak również określić zakres ich władzy,
postanowili zawrzeć konwencję konsularną,
i w tym celu mianowali swymi pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

J. E. Pana Tytusa FILIPOWICZA, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Jego Królewskiej Mości Królu Belgów i
Pana Wacława BABIŃSKIEGO, Dyrektora Departamentu Konsularnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych;

Jego Królewska Mość Król Belgów:

Pana Pawła HYMANSA, swego Ministra Spraw Zagranicznych;

KTÓRZY, po przedstawieniu sobie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Konsulowie Generalni, Konsulowie, Wicekonsulowie i Agenci Konsularni będą mogli być urzędnikami etatowymi (consules missi) bądź też urzędnikami honorowymi (consules electi).

Każda z Umawiających się Stron będzie mogła ustanawiać Konsulów Generalnych, Konsulów, Wicekonsulów lub Agentów Konsularnych w portach, miastach i miejscowościach drugiej Strony. Umawiające się Strony zastrzegają sobie jednak prawo wyznaczać miejscowości, do których nie będą uważały za właściwe dopuszczać urzędników konsularnych; zastrzeżenie to nie będzie mogło być stosowane względem jednej ze Stron bez zastosowania go również do wszystkich Mocarstw.

Artykuł 2.

Konsulowie każdego z Umawiających się krajów zostaną dopuszczeni i uznani w drugim kraju zgodnie z przepisami i formalnościami obowiązującymi w tym ostatnim po przedstawieniu swych listów komisyjnych.

W listach komisyjnych wymieniony będzie okręg konsularny. Wszelka późniejsza zmiana dotycząca tego okręgu zostanie notyfikowana Ministerstwu Spraw Zagranicznych drugiej Strony. Przyzwolenie (exequatur) potrzebne dla swobodnego wykonywania ich czynności zostanie wydane Konsułom bez zwłoki i bez opłat; po przedstawieniu wymienionego przyzwolenia (exequatur) władza naczelna ich okręgu konsularnego wyda niezwłocznie odpowiednie zarządzenia, aby mogli oni wywiązać się ze swych obowiązków służbowych oraz zostali dopuszczeni do korzystania ze związanych z tem immunitetów i ulg.

Konsulowie mają zapewniczne, przy pełnieniu ich czynności i przy wykonywaniu ich misji urzędowej, najżyyczliwsze poparcie ze strony władz kraju, w którym mają oni swą siedzibę.

Artykuł 3.

Konsulowie zawodowi, o ile są uprawnieni przez ich Rząd, będą mogli mianować Agentów Konsularnych w portach, miastach i miejscowościach ich odnośnego okręgu konsularnego. Agenci ci będą posiadali patent wystawiony przez Konsula, który ich

Vice-Consuls et Agents consulaires, ainsi que définir les pouvoirs de ceux-ci,

ont résolu de conclure une Convention Consulaire, et ont, à cet effet, désigné pour leurs plénipotentiaires:

Le Président de la République de Pologne:

S. E. Mr. Tytus FILIPOWICZ, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges; et

Mr. Venceslas BABIŃSKI, Directeur du Département consulaire au Ministère des Affaires Étrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges:

Mr. Paul HYMANS, Son Ministre des Affaires Étrangères,

LESQUELS, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et les Agents consulaires pourront être des fonctionnaires de carrière (Consules missi) ou bien des fonctionnaires ad honorem (Consules electi).

Chacune des Parties Contractantes aura la faculté d'établir des Consuls Généraux, des Consuls, des Vice-Consuls ou des Agents consulaires dans les ports, villes et places de l'autre Partie. Les Parties Contractantes se réservent, toutefois, le droit de désigner les localités où il ne leur conviendra pas d'admettre des fonctionnaires consulaires; cette réserve ne pourra être appliquée à l'une des Parties sans l'être également à toutes les Puissances.

Article 2.

Les Consuls de chacun des pays contractants seront admis et reconnus dans l'autre pays selon les règles et formalités en usage dans celui-ci, après avoir présenté leurs lettres de provisions.

Les lettres de provisions mentionneront la circonscription consulaire. Tout changement ultérieur relatif à cette circonscription sera notifié au Ministère des Affaires Étrangères de l'autre Partie. L'exequatur nécessaire pour le libre exercice de leurs fonctions sera délivré aux Consuls sans retard et sans frais; sur la production dudit exequatur, l'autorité supérieure de leur circonscription consulaire prendra immédiatement les mesures nécessaires pour qu'ils puissent s'acquitter des devoirs de leur charge et qu'ils soient admis à la jouissance des immunités et exemptions qui y sont attachées.

Dans l'exercice de leurs fonctions et dans l'accomplissement de leur mission officielle, les Consuls sont assurés de trouver auprès des autorités du pays de leur résidence l'appui le plus bienveillant.

Article 3.

Les Consuls de carrière, s'ils y sont autorisés par leur Gouvernement, pourront nommer des Agents consulaires dans les ports, villes et places de leur circonscription consulaire respective. Ces Agents seront munis d'un brevet délivré par le Con-

mianował. Wykonywać będą swe czynności pod jego kierownictwem i za jego odpowiedzialnością i korzystać będą z przywilejów i immunitetów ustalonych przez niniejszą konwencję. Rozpoczną oni urzędowanie dopiero po otrzymaniu upoważnienia Ministra Spraw Zagranicznych kraju, w którym mają swoją siedzibę.

Artykuł 4.

W razie przeszkody, nieobecności lub śmierci kierownika placówki (Konsulatu Generalnego, Konsulatu, Wicekonsulatu lub Agencji konsularnej), osoba wyznaczona, w myśl ustaw lub przepisów kraju, do którego należał ten kierownik placówki, uznana będzie przez władze miejscowe z samego prawa do zastępowania jego w tym charakterze.

Władze te winny okazywać mu pomoc i opiekę oraz zapewnić mu podczas tymczasowego kierownictwa, korzystania z ulg, prerogatyw, immunitetów i przywilejów, przyznanych przez niniejszą konwencję rzeczywistym kierownikom placówki.

Artykuł 5.

Konsulowie i Agenci Konsularni będą mogli umieszczać nad drzwiami zewnętrznymi domu, w którym mieszczą się biura Konsulatu lub Agencji Konsularnej, herb kraju, który oni przedstawiają, z następującym napisem: „Konsulat lub Agencja Konsularna Polski (lub Belgii)” i wywieszać flagę tegoż kraju na budynku konsularnym w dniach uroczystości publicznych oraz w innych wypadkach przewidzianych przez zwyczaj. Rozumie się, że te oznaki zewnętrzne nie mogą być nigdy uważane jako wskaźniki prawa azylu.

Artykuł 6.

Kierownicy etatowych placówek konsularnych (Konsulaty Generalne, Konsulaty, Wicekonsulaty i Agencje Konsularne) oraz zawodowi urzędnicy służby konsularnej (Konsulowie zastępcy i przydzieleni, Wicekonsulowie, Attachés i Sekretarze konsularni, Szefowie kancelarii) obywatele Państwa, które ich mianowało, korzystać będą w drugim Państwie ze zwolnienia od wszelkich rekwizycji, świadczeń oraz kwaterunków wojskowych, jak również od podatków bezpośrednich, pobieranych na rzecz Państwa, prowincyj i gmin, a których pobranie ma miejsce na zasadzie list imiennych, chyba że podatki te były wymierzone z tytułu posiadania nieruchomości lub procentów od kapitałów umieszczonych w Państwie, w którym dani urzędnicy pełnią swe obowiązki.

Zwolnienie to, jednakowoż nie będzie mogło być stosowane do wyżej wymienionych urzędników, którzy wykonywaliby pewien zawód, przemysł lub jakikolwiek handel; w tym wypadku winni ci urzędnicy podlegać podatkowi, obowiązującym wszystkich cudzoziemców w tych samych warunkach.

Przywileje i zwolnienia wyżej przewidziane stosują się również względem zawodowych funkcjonariuszy kancelaryjnych i urzędników konsularnych, obywateli kraju, który ich zatrudnia, i którzy nie wykonywują żadnego handlu ani przemysłu.

Honorowi Konsulowie i Agenci Konsularni zwolnieni będą od kwaterunku wojskowego co do lokali przeznaczonych na ich kancelarje i na ich archiwa.

sul qui les a nommés. Ils exerceront leurs fonctions sous les ordres et sous la responsabilité de ce dernier, et jouiront des privilèges et immunités stipulés par la présente Convention. Ils n'entreront en fonctions qu'après y avoir été autorisés par le Ministre des Affaires Étrangères du pays de leur résidence.

Article 4.

En cas d'empêchement, d'absence ou de décès du chef de poste (Consulat Général, Consulat, Vice-Consulat ou Agence Consulaire), la personne désignée, conformément aux lois ou règlements du pays dont relevait ce chef de poste, pour remplacer celui-ci sera reconnue de plein droit en cette qualité par les autorités locales.

Celles-ci devront lui prêter assistance et protection et lui assurer, pendant sa gestion intérimaire, la jouissance des exemptions, prérogatives, immunités et privilèges reconnus aux titulaires du poste par la présente Convention.

Article 5.

Les Consuls et les Agents consulaires pourront placer, au dessus de la porte extérieure de la maison où sont installés les bureaux du Consulat ou de l'Agence Consulaire, l'écusson du pays qu'ils représentent avec cette inscription: Consulat ou Agence Consulaire de Pologne (ou de Belgique), et arborer le pavillon de ce pays sur la maison consulaire aux jours des solennités publiques ainsi que dans les autres circonstances d'usage. Il est bien entendu que ces marques extérieures ne pourront jamais être considérées comme étant l'indice d'un droit d'asile.

Article 6.

Les Chefs des postes consulaires de carrière (Consulats Généraux, Consulats, Vice-Consulats et Agences Consulaires) et les fonctionnaires de carrière du service consulaire (Consuls suppléants et adjoints, Vice-Consuls, Attachés et Secrétaires consulaires, Chanceliers) citoyens de l'État qui les a nommés, jouiront dans l'autre État de l'exemption de toutes réquisitions, prestations et logements militaires ainsi que des contributions directes, perçues au profit de l'État, des provinces et des communes, et dont la perception se fait sur des listes nominatives, à moins qu'elles ne soient imposées en raison de la possession de biens immeubles ou sur les intérêts d'un capital employé dans l'État où lesdits agents exercent leurs fonctions.

Cependant, cette exemption ne pourra pas s'appliquer aux fonctionnaires précités qui exerceraient une profession, une industrie ou un commerce quelconque, lesdits fonctionnaires devant, dans ce cas, être soumis au paiement des taxes dues par tous les étrangers dans les mêmes conditions.

Les privilèges et exemptions prévus ci-dessus s'appliquent également aux commis de chancellerie et employés de consulats qui, étant de carrière, sont ressortissants du pays qui les emploie et n'exercent aucun commerce ni industrie quelconque.

Les Consuls et Agents consulaires honoraires seront exempts des logements militaires pour les locaux affectés à leur chancellerie et à leurs archives.

W przeciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia objęcia przez nich urzędowania, kierownicy placówki i zawodowi urzędnicy służby konsularnej, wymienieni w ustępach 1-ym i 3-im niniejszego artykułu, będą upoważnieni, przybywając do swej placówki na terytorjum drugiej Strony, wwieźć bez obowiązku uiszczenia cła, lub jakichkolwiek innych opłat wwozowych, swoje umeblowanie i przedmioty gospodarstwa domowego, które były i pozostaną w ich użytku. Rozumie się, że niniejsze postanowienie nie stosuje się do artykułów spożywczych.

Kierownicy placówki i urzędnicy służby konsularnej, wymienieni w ustępie 1-ym niniejszego artykułu, nie będą mogli być aresztowani lub uwięzieni w drodze prewencyjnej, z wyjątkiem tych naruszeń, za które, według ustawodawstwa miejscowego jakiegokolwiek części kraju przyjmującego, przewidziana jest kara pozbawienia wolności ponad jeden rok lub kara cięższa.

W razie ścigania sądowego, aresztowania lub postawienia w stan oskarżenia kierownika placówki lub urzędnika służby konsularnej, wymienionych w ustępie 1-ym niniejszego artykułu, Rząd Państwa, na którego terytorjum miało miejsce aresztowanie lub postawienie w stan oskarżenia, zawiadomi o tem niezwłocznie przedstawiciela dyplomatycznego Państwa, któremu podlega wymieniony urzędnik konsularny.

Kierownicy placówki i urzędnicy służby konsularnej wymienieni w ustępie 1-ym niniejszego artykułu, nie podlegają jurysdykcji sądów Państwa ich siedziby z tytułu czynności urzędowych, dokonanych przez nich w granicach uprawnień, przyznanych im przez niniejszą konwencję.

Artykuł 7.

Kierownicy placówki i urzędnicy służby konsularnej wymienieni w 1-ym ustępie artykułu 6-go, obowiązani są czynić zadość wezwaniom, wystosowanym do nich w formie pisma urzędowego i bez zagrożenia sankcją karną na wypadek niestawiennictwa, celem przesłuchania ich w charakterze świadków przez sądy lub kompetentnych wyższych urzędników Państwa ich siedziby. W poszczególnych wypadkach, jednak, aby uzyskać odroczenie stawienia się na późniejszą datę niezbyt odległą, będą oni mogli podać jako powód legalny przeszkody wynikającej z choroby lub z pilnych konieczności służbowych.

Będą oni mogli również, powołując się na tajemnicę państwową lub zawodową, odmówić składania zeznań, dotyczących wszelkich faktów dotyczących wykonywania ich czynności, przedstawiania papierów, dokumentów i rejestrów, których byliby dzierżycielami lub pozbycia się tych papierów, dokumentów i rejestrów. W razie, gdyby władza sądowa nie uznała podstawności tego tłumaczenia lub tego wyjątku, winna ona powstrzymać się od wszelkich środków przymusowych w stosunku do danego urzędnika konsularnego. Trudności, któreby powstały z tego tytułu, winny być zawsze załatwiane w drodze dyplomatycznej.

Pendant un délai de six mois à dater du jour de leur entrée en fonctions, les chefs de poste et les fonctionnaires de carrière du service consulaire mentionnés aux alinéas 1 et 3 du présent article, seront autorisés, en rejoignant leur poste sur le territoire de l'autre Partie, à faire entrer, sans être astreints au paiement de droits de douane ou de taxes quelconques frappant l'importation, leur mobilier et les ustensiles de ménage qui étaient et demeurent à leur usage. Il est entendu que la présente disposition ne s'applique pas aux articles de consommation.

Les Chefs de poste et les fonctionnaires du service consulaire, énumérés à l'alinéa premier du présent article, ne pourront être mis en état d'arrestation ou d'emprisonnement préventif, excepté pour des infractions qui, en vertu de la législation locale d'une région quelconque du pays de la résidence, sont punissables d'une peine privative de liberté, supérieure à une année, ou d'une peine plus grave.

En cas de poursuite judiciaire, d'arrestation ou de mise en accusation d'un chef de poste ou d'un fonctionnaire du service consulaire, désignés à l'alinéa premier du présent article, le Gouvernement de l'État sur le territoire duquel l'arrestation ou la mise en accusation a eu lieu en informera sans délai le Représentant diplomatique de l'État dont relève ledit fonctionnaire consulaire.

Les Chefs de poste et les fonctionnaires du service consulaire, énumérés à l'alinéa premier du présent article ne seront pas justiciables des tribunaux de l'État de leur résidence en raison des actes de leurs fonctions, accomplis par eux dans les limites des attributions qui leur sont reconnues par la présente Convention.

Article 7.

Les Chefs de poste et les fonctionnaires du service consulaire, énumérés à l'alinéa premier de l'article 6, devront déférer aux invitations qui leur seront adressées, sous forme de lettre officielle et sans menace de sanction pénale en cas de non comparution, par les tribunaux ou les magistrats compétents de l'État de leur résidence, à l'effet de comparaître comme témoins. Toutefois, le cas échéant, pour obtenir la remise de leur comparution à une date ultérieure rapprochée, ils pourront faire valoir comme motifs légitimes des empêchements résultant de maladie ou de nécessités urgentes de service.

Ils pourront également, en opposant le secret d'État ou le secret professionnel, se refuser à déposer sur tous faits qui ont trait à l'exercice de leurs fonctions, à produire des papiers, documents ou registres dont ils seraient détenteurs ou à se dessaisir de ces papiers, documents ou registres. Au cas où l'autorité judiciaire n'admettrait pas le bien fondé de cette excuse ou de cette exception, elle devra s'abstenir de toute mesure coercitive à l'égard dudit fonctionnaire consulaire. Les difficultés qui surgiraient à cette occasion devront toujours être réglées par la voie diplomatique.

Z zastrzeżeniem przywilejów i immunitetów wyżej wymienionych kierownicy placówki i urzędnicy służby konsularnej podlegają na tych samych warunkach co i krajowcy zarówno w sprawach cywilnych jak i karnych jurysdykcji sądów Państwa ich siedziby.

Artykuł 8.

Archiwa konsularne będą zawsze nietykalne i pod żadnym pozorem władze miejscowe nie mogą badać lub zajmować ksiąg, papierów lub innych przedmiotów, do nich należących. Te księgi, papiery i przedmioty winny być zawsze zupełnie oddzielone od dokumentów prywatnych oraz od ksiąg i papierów dotyczących handlu i przemysłu, któremi mogłyby się trudnić odnośni urzędnicy konsularni.

Lokale urzędowe placówek etatowych będą zawsze nietykalne. Władze miejscowe nie mogą pod żadnym pozorem wkraczać do lokalów konsularnych z wyjątkiem gdyby chodziło o ściganie naruszenia, za które na mocy ustawodawstwa miejscowego jakiegokolwiek części kraju siedziby, przewidziana jest kara pozbawienia wolności ponad jeden rok lub kara cięższa. W żadnym wypadku władze te nie będą mogły badać lub zajmować papierów urzędowych, które się tam znajdują.

Rozumie się, że lokale konsularne nie będą mogły, w żadnym wypadku służyć jako miejsce azylu.

Artykuł 9.

Konsulowie i Agenci Konsularni każdego z dwóch Umawiających się Państw mają prawo wykonywania opieki i obrony, na zasadzie prawa i zwyczajów międzynarodowych, wszystkich praw i interesów obywateli kraju, który ich mianował.

W tym celu, mogą oni zwracać się do wszystkich władz sądowych i administracyjnych ich okręgu, celem uzyskania potrzebnych informacji i wyjaśnień; mogą również zwracać się do wszystkich władz administracyjnych ich okręgu z reklamacjami o wszelkie naruszenia konwencji lub traktatów istniejących między obydwojoma krajami oraz o jakiegokolwiek nadużycia, z powodu których ich obywatele mogliby się uskarżać.

Gdyby ich reklamacje nie były przyjęte przez władze miejscowe ich okręgu, mogą oni zwracać się bezpośrednio do Rządu Państwa, w którym mają siedzibę jedynie w razie braku jakiegokolwiek przedstawiciela dyplomatycznego ich kraju.

Artykuł 10.

Konsulowie lub Agenci Konsularni każdej z Umawiających się Stron, o ile ich do tego upoważniają przepisy ustawowe lub rozporządzenia kraju, który ich mianował, będą mieli prawo wydawać obywatelom tegoż Państwa paszporty i inne dowody tożsamości, jak również wizaować wszelkie paszporty, świadectwa pochodzenia lub przybycia oraz inne dokumenty.

Artykuł 11.

Konsulowie i Agenci Konsularni każdej z Umawiających się Stron, o ile ich do tego upoważniają przepisy ustawowe i rozporządzenia kraju, który ich mianował, będą mieli prawo uwierzytelniania

Sous réserve des privilèges et immunités mentionnés ci-dessus, les chefs de poste et fonctionnaires du service consulaire seront soumis dans les mêmes conditions que les nationaux, tant en matière civile qu'en matière criminelle, à la juridiction des tribunaux de l'État de leur résidence.

Article 8.

Les archives consulaires seront en tout temps inviolables, et les autorités locales ne pourront, sous aucun prétexte, examiner ou saisir les livres, les papiers et autres objets qui en font partie. Ces livres, papiers et objets devront toujours être complètement séparés des documents privés ainsi que des livres et papiers relatifs au commerce ou à l'industrie que pourraient exercer les fonctionnaires respectifs.

Les locaux officiels des postes de carrière seront en tout temps inviolables. Les autorités locales ne pourront, sous aucun prétexte, pénétrer dans les locaux consulaires, à moins qu'il ne s'agisse de poursuivre une infraction, qui en vertu de la législation locale d'une région quelconque du pays de la résidence, est punissable d'une peine privative de liberté, supérieure à une année, ou d'une peine plus grave. Dans aucun cas elles ne pourront examiner ou saisir les papiers officiels qui s'y trouvent.

Il est bien entendu que les locaux consulaires ne pourront, dans aucun cas, servir de lieu d'asile.

Article 9.

Les Consuls et les Agents consulaires de chacun des deux États contractants ont le droit de protéger et de défendre, en vertu du droit des gens et des usages internationaux, tous les droits et intérêts des ressortissants du pays qui les a nommés.

À cet effet, ils pourront s'adresser à toutes les autorités judiciaires et administratives de leur circonscription, en vue d'obtenir les renseignements et explications nécessaires; ils pourront aussi s'adresser à toutes les autorités administratives de leur circonscription pour réclamer contre toute infraction aux conventions ou aux traités existants entre les deux pays et contre tout abus dont leurs nationaux auraient à se plaindre.

Si leurs réclamations n'étaient pas accueillies par les autorités locales de leur circonscription, ils ne pourraient avoir recours directement au Gouvernement de l'État dans lequel ils résident qu'en l'absence de tout Représentant diplomatique de leur pays.

Article 10.

Les Consuls et les Agents consulaires de chacune des Parties Contractantes auront, s'ils y sont autorisés par les dispositions légales ou réglementaires du pays qui les a nommés, le droit de délivrer aux ressortissants de ce pays des passeports et autres pièces d'identité, ainsi que de viser tous les passeports, certificats d'origine ou de provenance de marchandises et autres pièces.

Article 11.

Les Consuls et les Agents consulaires de chacune des Parties Contractantes auront, s'ils y sont autorisés par les dispositions légales ou réglementaires du pays qui les a nommés, le droit de légaliser

podpisów obywateli tegoż kraju. Legalizacje te mieć będą to samo znaczenie, jak gdyby były dokonane przez notariuszy lub przez właściwe władze kraju, w którym Konsul ma swą siedzibę.

Konsulowie i Agenci Konsularni każdej z Umawiających się Stron, o ile ich do tego upoważniają przepisy ustawowe i rozporządzenia kraju, który ich mianował, będą mieli prawo uwierzytelniania podpisów władz lub urzędników tego kraju oraz kraju, w którym mają swą siedzibę.

Również będą upoważnieni do poświadczania autentyczności dokumentów sporządzonych przez władze krajów trzecich, lecz dotyczących wyłącznie ich obywateli.

Artykuł 12.

Konsulowie i Agenci Konsularni każdej z Umawiających się Stron, o ile ich do tego upoważniają przepisy ustawowe i rozporządzenia kraju, który ich mianował, będą mieli prawo tłumaczenia wszelkiego rodzaju dokumentów, pochodzących od osób prywatnych lub władz bądź kraju, do którego należą, bądź kraju, w którym wykonywują swoje czynności. Tłumaczenia te należyte podpisane i zaopatrzone w pieczęć Konsulatu, mieć będą w każdym z obydwóch krajów, to samo znaczenie, jak gdyby zostały sporządzone przez zaprzysiężonego tłumacza w kraju, w którym mają one służyć.

Artykuł 13.

Umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie wydawać sobie na żądanie należyte uwierzytelnione wypisy z aktów urodzenia, uznania i uprawnienia dzieci nieslubnych, jak również z aktów przysposobienia, aktów ślubnych i zejścia, dotyczących obywateli drugiej Strony.

Wymienione wypisy będą udzielane w formie przyjętej w kraju, w którym dany akt został sporządzony i za uiszczeniem opłat, przewidzianych przez ustawy i rozporządzenia tam obowiązujące. Będą one żądane i przekazywane za pośrednictwem Konsulatów lub Agencji Konsularnych Strony, która się ich domagała. Udzielenie ich nastąpi jednak bez kosztów, o ile są wymagane dla celów administracyjnych lub na rzecz osób ubogich.

Artykuł 14.

Konsulowie i Agenci Konsularni Umawiających się Stron, o ile ich do tego upoważniają przepisy ustawowe i rozporządzenia Państwa, które ich mianowało, będą mieli prawo przyjmowania bądź w swem biurze, bądź na pokładzie statków kraju, do którego należą, wszelkich oświadczeń, któreby mieli do złożenia kapitanowie, członkowie załogi, pasażerowie, kupcy i wszyscy inni obywatele tegoż Państwa.

Artykuł 15.

Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się uznawać jako ważne następujące akty notarialne, sporządzone na jej własnym terytorjum przez Konsulów lub Agentów Konsularnych drugiego kraju, którym ten kraj nadał uprawnienie notariusza:

1. testamenty obywateli kraju, do którego należy urzędnik, akt sporządzający;

les signatures des ressortissants de ce pays. Ces légalisations auront la même valeur que si elles étaient faites par les notaires ou par les autorités compétentes du pays de la résidence du Consul.

Les Consuls et les Agents consulaires de chacune des Parties Contractantes auront, s'ils y sont autorisés par les dispositions légales ou réglementaires du pays qui les a nommés, le droit de légaliser les signatures des autorités ou des fonctionnaires de ce pays et du pays de leur résidence.

Ils seront également autorisés à certifier l'authenticité de documents établis par les autorités de pays tiers, mais intéressant leurs nationaux seulement.

Article 12.

Les Consuls et les Agents consulaires de chacune des Parties Contractantes auront, s'ils y sont autorisés par les lois ou règlements du pays qui les a nommés, le droit de traduire toute espèce de documents émanant de particuliers ou d'autorités soit du pays dont ils relèvent, soit de celui où ils exercent leurs fonctions. Ces traductions, dûment signées et revêtues du sceau du Consulat, auront, dans chacun des deux pays, la même valeur que si elles avaient été faites par un traducteur assermenté du pays où elles doivent servir.

Article 13.

Les Parties Contractantes s'engagent réciproquement à se délivrer, sur demande, des expéditions dûment légalisées des actes de naissance, de reconnaissance et de légitimation d'enfants naturels ainsi que des actes d'adoption, de mariage et de décès concernant les ressortissants de l'autre Partie.

Lesdites expéditions seront délivrées dans la forme usitée dans le pays où l'acte a été dressé et contre paiement des taxes prévues par les lois et règlements qui y sont en vigueur. Elles seront demandées et transmises par l'intermédiaire des Consuls et des Agences Consulaires de la Partie qui les a réclamées. Toutefois, leur délivrance s'effectuera sans frais quand elles seront réclamées pour usage administratif ou en faveur de personnes indigentes.

Article 14.

Les Consuls et les Agents consulaires des Parties Contractantes auront le droit, s'ils y sont autorisés par les lois ou règlements de l'État qui les a nommés, de recevoir, soit dans leur chancellerie, soit à bord des navires du pays dont ils relèvent, toutes déclarations que pourraient avoir à faire les capitaines, les gens de l'équipage, les passagers, les négociants ou tous les autres ressortissants dudit État.

Article 15.

Chacune des Parties Contractantes s'engage à reconnaître comme valable les actes notariés suivants, dressés sur son propre territoire par les Consuls ou Agents consulaires de l'autre pays qui auront été investis par celui-ci de la compétence notariale:

1° les testaments des ressortissants du pays dont relève l'agent qui a dressé l'acte;

2. intercyzy między obywatelami kraju, do którego należy urzędnik, akt sporządzający;

3. intercyzy między obywatelami kraju, do którego należy urzędnik, akt sporządzający a cudzoziemkami, obywatelkami innego kraju aniżeli ten, na którego terytorjum akt sporządzono;

4. wszelkie akty i umowy inne oprócz wymienionych w punktach 1 i 2 niniejszego artykułu, dotyczące wyłącznie obywateli kraju, do którego należy urzędnik, który je sporządza;

5. wszelkie akty i umowy dotyczące obywateli kraju, do którego sporządzający je urzędnik należy, oraz obywateli lub mieszkańców kraju, w którym ten urzędnik ma swą siedzibę, a nawet wszelkie akty i umowy, dotyczące wyłącznie tych ostatnich, o ile we wszystkich tych wypadkach te akty i umowy, odnoszą się do mienia, położonego na terytorjum kraju, który mianował Konsula bądź Agenta Konsularnego, lub do spraw, mających być przeprowadzonymi na tem terytorjum.

Postanowienie, umieszczone we wstępie niniejszego artykułu nie stosuje się do aktów i umów, wymienionych w Nr. Nr. 2, 3 i 4 niniejszego, a które mają za przedmiot nabycie lub przeniesienie praw przedmiotowych na dobra ziemskie lub nieruchomości położone w kraju, w którym akt sporządzono.

Wypisy, odpisy lub wyciągi z aktów sporządzonych na zasadzie niniejszego artykułu, należyce poświadczone przez właściwego Konsula lub Agenta Konsularnego i opatrzone pieczęcią Konsulatu, będą miarodajne i mieć będą tę samą moc dowodową, tak przed sądami jak i poza niemi, bądź w Belgji, bądź w Polsce, jak gdyby zostały sporządzone wobec notariusza lub innego urzędnika jednego lub drugiego kraju, byleby akty te były redagowane w formie wymaganej przez prawo kraju, do którego należy Konsul lub Agent Konsularny i były poddane, ewentualnie, opłatom i rejestracji oraz wszelkim formalnościom przepisany w kraju, w którym akt ma być wykonany.

Na wypadek, gdyby powstała wątpliwość co do autentyczności wypisu aktu sporządzonego zgodnie z niniejszym artykułem, osoba zainteresowana będzie mogła żądać porównania z oryginałem i być obecną przy sprawdzaniu. Sprawdzanie to winno się odbywać bez przenoszenia kopij.

Artykuł 16.

Aż do chwili, gdy nastąpi między Umawiającymi się Stronami kompletny i ostateczny układ, dotyczący spadków ich obywateli, które pozostały na terytorjum drugiego kraju, będą stosowane następujące postanowienia:

1. Na wypadek śmierci obywatela jednej z Umawiających się Stron na terytorjum drugiej, właściwe władze miejscowe winny o tem zawiadomić niezwłocznie Konsula lub Agenta Konsularnego, w którego okręgu śmierć nastąpiła i jednocześnie udzielić mu w miarę możliwości informacji dotyczących nazwisk i adresów spadkobierców, jak również istnienia rozporządzenia ostatecznej woli.

Konsul lub agent Konsularny winien także powiadomić i dostarczyć tychże informacji władzom

2° les contrats de mariage des ressortissants du pays dont relève l'agent qui aura dressé l'acte;

3° les contrats de mariage de ressortissants du pays dont relève l'agent qui dresse l'acte et de femmes étrangères non ressortissantes du pays où l'acte est dressé;

4° tous actes et contrats, autres que ceux indiqués au 1° et au 2° du présent article, concernant exclusivement des ressortissants du pays dont relève l'agent instrumentant;

5° tous actes et contrats concernant des ressortissants du pays dont relève l'agent instrumentant et des ressortissants ou autres habitants du pays où réside l'agent et même tous actes et contrats concernant exclusivement ces derniers, pourvu que, dans tous ces cas, ces actes ou contrats se rapportent à des biens situés ou à des affaires à traiter sur le territoire du pays qui a nommé le Consul ou l'Agent consulaire.

La disposition figurant en tête du présent article ne s'applique pas aux actes et contrats mentionnés aux No. 2, 3 et 4 ci-dessus et qui ont pour objet l'acquisition ou la transmission de droits réels sur des biens fonds ou des immeubles situés dans le pays où l'acte est dressé.

Les expéditions, copies ou extraits des actes dressés en vertu du présent article, dûment certifiés par le Consul ou l'Agent Consulaire compétent et revêtus du sceau du Consulat, feront foi et auront la même force probante, tant en Justice que hors Justice, soit en Belgique, soit en Pologne, que s'ils avaient été passés devant un notaire ou un autre officier public de l'un ou de l'autre pays, pourvu que ces actes aient été rédigés dans les formes requises par les lois du pays dont relève le Consul ou l'Agent consulaire et qu'ils aient été soumis, éventuellement, au timbre et à l'enregistrement ainsi qu'à toutes les formalités qui régissent la matière dans le pays où l'acte doit recevoir son exécution.

Au cas où un doute s'élèverait sur l'authenticité d'une expédition d'un acte dressé conformément au présent article, l'intéressé pourra exiger la confrontation avec l'original et assister à ce collationnement. Ce collationnement devra être effectué sans déplacement des minutes.

Article 16.

Jusqu'au moment où un accord complet et définitif sera intervenu entre les Parties Contractantes en ce qui concerne les successions de leurs ressortissants délaissées sur le territoire de l'autre pays, les dispositions suivantes seront appliquées:

1. En cas de décès de ressortissants de l'une des Parties Contractantes sur le territoire de l'autre, les autorités locales compétentes doivent en donner immédiatement avis au Consul ou Agent consulaire dans la circonscription duquel le décès à eu lieu, et lui fournir en même temps, dans la mesure du possible, des renseignements concernant les noms et adresses des héritiers ainsi que sur l'existence d'une disposition testamentaire.

Le Consul ou l'Agent consulaire devra donner le même avis et fournir les mêmes renseignements

miejscowym, jeśli był zawiadomiony pierwszy o śmierci.

Konsul lub Agent Konsularny będzie miał prawo wraz z właściwymi władzami miejscowymi, dokonać umieszczenia lub zdjęcia pieczęci, jako też sporządzić inwentarz. Jednakże, w wypadku w którym wszelka zwłoka mogłaby narazić spadek na niebezpieczeństwo, wymieniona władza konsularna, lub władza miejscowa będzie miała prawo dokonać sama tych czynności, pod warunkiem zawiadomienia o tem niezwłocznie drugiej władzy, celem zapewnienia następnego jej współdziałania.

2. W razie nieobecności lub niezdolności spadkobierców i w braku wykonawców ostatniej woli lub specjalnych mandatarjuszy, Konsul lub Agent Konsularny będzie miał prawo dokonania wszelkich czynności koniecznych dla zachowania spadku ruchomego i zarządzania nim, i spowodowania wydania sobie wszystkiego, co należy do tego spadku i co byłoby w dzierżeniu osób prywatnych lub władz miejscowych, i to na tych samych warunkach, na jakich spadkodawca sam mógłby żądać ich wydania.

Gdyby dla jakiegokolwiek przyczyny interwencja Konsula lub Agentu Konsularnego uległa zwłoce, władza miejscowa winna odnośnie spadku ruchomego wydać należyte zarządzenia celem zachowania tegoż i zawiadomić o nich właściwego Konsula lub Agentu Konsularnego.

Zarządzenia wydane przez władze miejscowe w myśl poprzedniego ustępu winny być uchylone, skoro Konsul lub Agent Konsularny tego zażąda.

3. Konsul winien zatrzymać w depozycie, przez okres czterech miesięcy licząc od dnia śmierci spadkodawcy, cały spadek ruchomy, który znajduje się w jego posiadaniu. Konsul będzie mógł jednakże pobrać bezpośrednio z czynnego spadku kwoty potrzebne na uiszczenie kosztów sądowych, należytości i opłat konsularnych, zwrotnych kosztów władz miejscowych, jako też kosztów ostatniej choroby zmarłego i pogrzebu, płac służby, czynszu mieszkalnego za ostatnie sześć miesięcy i, w razie konieczności, kosztów utrzymania członków rodziny zmarłego.

Konsul nie będzie miał prawa pozbyć się przedmiotów należących do spadku tak długo, dopóki nie zostaną uiszczone należne opłaty skarbowe, oraz dopóki wierzytelności, które zostaną zgłoszone przeciwko masie spadkowej, nie zostaną uregulowane lub zabezpieczone należycie. Zobowiązanie to ustanie, jeżeli w ciągu następnych sześciu miesięcy, Konsul nie zostanie powiadomiony, że powyższe wierzytelności zostały uznane przez spadkobierców, lub zatwierdzone przez orzeczenie sądowe, albo też zgłoszone prawidłowo do właściwej władzy sądowej w siedzibie Konsula.

4. We wszystkich kwestjach wynikłych z otwarcia, zarządu lub likwidacji spadków obywateli jednego z Państw w Państwie drugim, Konsulowie będą upoważnieni z samego prawa do zastępowania przed wszelką władzą spadkobierców nieobecnych lub niezdolnych, obywateli kraju, który ich mianował, o ile ci ostatni nie ustanowili innych pełnomocników. W ten sposób będą oni urzędowo uznawani jako przedstawiciele tychże spadkobierców, bez

aux autorités locales s'il a été informé le premier du décès.

Le Consul ou l'Agent consulaire aura le droit, concurremment avec l'autorité locale compétente, de procéder à l'apposition et à la levée des scellés ainsi qu'à la confection de l'inventaire. Toutefois, au cas où tout retard serait de nature à mettre en péril la succession, ladite autorité consulaire ou l'autorité locale aura le droit de procéder seule à l'accomplissement de ces opérations, à la condition d'en informer sans délai l'autre autorité afin d'assurer sa coopération dans la suite.

2. En cas d'absence ou d'incapacité des héritiers et à défaut d'exécuteurs testamentaires ou de mandataires spéciaux, le Consul ou l'Agent consulaire aura le droit de faire tous actes nécessaires à la conservation et à l'administration de la succession mobilière et de se faire délivrer tous les éléments de cette succession dont les particuliers ou les autorités locales seraient détenteurs, et cela aux mêmes conditions que le défunt lui-même aurait pu en réclamer la remise.

Si l'intervention du Consul ou de l'Agent consulaire était retardée pour une raison quelconque, l'autorité locale devrait prendre à l'égard de la succession mobilière les mesures nécessaires pour la conservation de celle-ci et faire part de ces mesures au Consul ou à l'Agent consulaire compétent.

Les mesures prises par les autorités locales en vertu de l'alinéa précédant doivent être levées si le Consul ou l'Agent consulaire le demande.

3. Le Consul devra garder en dépôt, pendant une période de quatre mois à compter du jour du décès du decujus, tous les éléments de la succession mobilière dont il a pris possession. Le Consul pourra, toutefois, prélever immédiatement sur l'actif de la succession les sommes nécessaires pour payer les frais de justice, les droits et taxes consulaires, les frais à rembourser aux autorités locales, ainsi que ceux de la dernière maladie du défunt et des funérailles, les gages des domestiques, les loyers pour les derniers six mois et, en cas de nécessité, les frais d'entretien des membres de la famille du défunt.

Le Consul n'aura pas le droit de se dessaisir des objets faisant partie de la succession aussi longtemps que les droits fiscaux n'auront pas été payés et que les créances qui lui auront été produites à charge de la succession n'auront pas été liquidées ou dûment garanties. Cette obligation cessera si, dans les six mois qui suivront, le Consul n'est pas informé de ce que lesdites créances ont été reconnues par les héritiers ou approuvées par une décision judiciaire ou bien régulièrement produites devant l'autorité judiciaire compétente du lieu de résidence du Consul.

4. Pour toutes les questions auxquelles pourront donner lieu l'ouverture, l'administration et la liquidation des successions de ressortissants de l'un des États dans l'autre, les Consuls seront autorisés à représenter de plein droit devant toute autorité les héritiers absents ou incapables, ressortissants du pays qui les a nommés, pour autant que ceux-ci n'aient pas été institués d'autre mandataire. Ils seront ainsi officiellement reconnus comme représentants

obowiązku dowodzenia swego pełnomocnictwa specjalnymi upoważnieniami.

Konsul, uznany za przedstawiciela spadkobierców, nie będzie mógł być osobiście pociągnięty do odpowiedzialności przed miejscowymi władzami odnośnie do każdej sprawy dotyczącej spadku.

5. Postanowienia poprzednich paragrafów stosują się analogicznie do wypadków, w których obywatel jednej z Umawiających się Stron, posiadający mienie na terytorjum drugiej, zmarł poza tem terytorjum.

6. W razie gdyby obywatele jednej z Umawiających się Stron, zainteresowani w spadku otwartym na terytorjum drugiej, byli nieobecni, lub niezdolni i nie przedstawieni, Konsul lub Agent Konsularny Państwa, którego spadkobiercy są obywatelami, będzie mógł działać jako ich przedstawiciel, niezależnie od obywatelstwa spadkodawcy, bez obowiązku przedstawiania jakiegokolwiek specjalnego pełnomocnictwa. Interwencja Konsula lub Agenta Konsularnego przestanie być dopuszczalną z chwilą, gdy wymienieni uprawnieni będą obecni lub zostaną przedstawieni. Jednakże, postanowienie to nie będzie mogło naruszać praw przyznanych przez traktaty urzędnikom konsularnym Państwa, którego zmarły był obywatelem.

7. W razie spadku po marynarzu lub pasażerze jednej z Umawiających się Stron, zmarłym na terytorjum drugiej, czy to na pokładzie statku, czy to na lądzie, Konsulowie kraju nieboszczyka będą wyłącznie kompetentni do sporządzenia inwentarza i do dokonywania innych czynności urzędowych potrzebnych dla zachowania i likwidacji spadku.

Plące, pobory, papiery wartościowe i przedmioty należące do marynarzy lub pasażerów, którzy są obywatelami jednej z Umawiających się Stron, a zmarli na okręcie drugiej Strony, będą doręczane w porcie przybycia, Konsulowi kraju nieboszczyka.

Artykuł 17.

Konsulowie obydwoh Umawiających się Stron będą mogli wskazywać właściwej władzy kraju, w którym mają swoją siedzibę, potrzebę ustanowienia opieki nad małoletnimi obywatelami Państwa, do którego Konsul należy, przyczem rozumie się, że jedynie wspomnianej władzy przysługuje prawo wzięcia decyzji.

Artykuł 18.

Konsulowie i Agenci Konsularni każdej z obydwoh Umawiających się Stron uprawnieni będą do udzielania pomocy i opieki statkom handlowym i okrętom wojennym przebywającym w portach ich okręgu konsularnego a znajdującym się pod banderą Państwa do którego Konsul należy.

W tym celu będą oni mogli udawać się osobiście lub wysłać swoich delegatów na pokład tych statków i okrętów, z chwilą gdy zostaną one dopuszczone do swobodnego komunikowania się z lądem. W stosunku do statków handlowych będą oni mogli również badać kapitanów, załogę, papiery okrętowe, przyjmować, zgodnie z postanowieniami art. 14 niniejszej konwencji, zeznania dotyczące ich podróży, ich przeznaczenia i wydarzeń w czasie trwania

de ces héritiers, sans être tenus de prouver leur mandat par une procuration spéciale.

Le Consul étant considéré comme représentant des héritiers, ne pourra être personnellement mis en cause devant les autorités locales relativement à toute affaire concernant la succession.

5. Les dispositions des paragraphes précédents sont applicables par analogie au cas où un ressortissant de l'une des Parties Contractantes possédant des biens sur le territoire de l'Autre viendrait à mourir en dehors dudit territoire.

6. Au cas où des ressortissants de l'une des Parties Contractantes, intéressés dans une succession ouverte sur le territoire de l'Autre, seraient absents ou incapables et non représentés, le Consul ou l'Agent consulaire de l'État dont ces héritiers sont ressortissants pourra, quelle que soit la nationalité du decujus, agir comme représentant de ceux-ci sans avoir à produire aucune procuration spéciale. L'intervention du Consul ou de l'Agent consulaire ne sera plus admise dès que lesdits ayants droit présents ou représentés. Toutefois, cette disposition ne pourra porter atteinte aux droits reconnus par des Traités aux fonctionnaires consulaires de l'État dont le défunt était ressortissant.

7. En cas de succession de marin ou de passager de l'une des Parties Contractantes décédé sur le territoire de l'Autre, soit à bord d'un navire, soit à terre, les Consuls du pays du défunt seront exclusivement compétents pour dresser les inventaires et faire les autres actes officiels nécessaires en vue de la conservation et de la liquidation de la succession.

Les salaires, appointements, valeurs et effets appartenant aux marins ou aux passagers ressortissants de l'une des Parties Contractantes décédés à bord d'un navire de l'autre Partie seront remis, au port d'arrivée, au Consul du pays du défunt.

Article 17.

Les Consuls des deux Parties Contractantes pourront signaler à l'autorité compétente du pays de leur résidence l'utilité d'organiser une tutelle en faveur de mineurs ressortissants de l'État dont relève le Consul, étant entendu que cette autorité reste seule juge de la décision à prendre.

Article 18.

Les Consuls et les Agents consulaires de chacune des deux Parties Contractantes auront le droit de porter secours et assistance aux navires de commerce et aux navires de guerre séjournant dans un port de leur circonscription consulaire et battant pavillon de l'État dont le Consul relève.

À cet effet, ils pourront aller personnellement ou envoyer des délégués à bord de ces navires, après que ceux-ci auront été admis en libre pratique. En ce qui concerne les navires de commerce, ils pourront également interroger les capitaines et l'équipage, examiner les papiers du bord, recevoir—conformément aux stipulations de l'article 14 de la présente Convention—les déclarations relatives à leurs voyages, leur destination et aux incidents de la tra-

podróży, jako też sporządzać wykazy ładunkowe i ułatwiać odprawę wspomnianych statków handlowych.

W portach, gdzie ma siedzibę Konsul lub Agent Konsularny jednego z dwóch Umawiających się Państw, funkcjonariusze miejscowych władz sądowych i administracyjnych oraz miejscowi urzędnicy i agenci celni nie będą mogli dokonywać na pokładzie statków handlowych Strony drugiej ani aresztowań (z wyjątkiem wypadku schwywania na gorącym uczynku), ani poszukiwań, ani rewizyj, prócz zwykłych rewizyj celnych lub sanitarnych, ani też podejmować innych czynności urzędowych, wymagających zastosowania środków przymusowych, bez uprzedzenia o tem zgóry, lub w wypadkach nagłych, w samej chwili rewizji, Konsula lub Agentu Konsularnego Państwa, do którego statek należy, aby mógł on być przy tem obecny. Winni oni również zawiadomić w odpowiednim czasie Konsula lub Agentu Konsularnego, aby mógł on być obecny przy zeznaniach, składanych przez kapitanów lub załogę przed miejscowymi sądami lub władzami administracyjnymi.

W zaproszeniu, które zostanie wystosowane w wymienionych wypadkach do Konsulów lub Agentów Konsularnych należy wskazać ściśle godzinę, a jeżeli Konsulowie lub Agenci Konsularni zaniedbają stawienia się osobiście lub przedstawienia siebie przez delegata, czynności takie odbędą się w ich nieobecności. Kompetentne władze miejscowe winny jednak niezwłocznie zawiadomić Konsula lub Agentu Konsularnego o każdej rewizji lub innej czynności urzędowej, dokonanej w ich nieobecności, i o których mowa w poprzednim ustępie; jednocześnie wskażą powody pilności sprawy. Władze miejscowe postępować będą w ten sam sposób, gdy Konsul lub Agent Konsularny, nie ma swej siedziby w porcie.

Artykuł 19.

We wszystkich sprawach dotyczących policji portowej, załadowywania i wyladowywania statków handlowych oraz bezpieczeństwa towarów, mienia i przedmiotów, zachowane będą ustawy, rozporządzenia i przepisy krajowe, z tem jednak wyraźnem zastrzeżeniem, że wszelki przywilej i wszelka ulga, które byłyby udzielone w danym porcie przez jedną z Umawiających się Stron, swym własnym statkom handlowym lub statkom handlowym trzeciego Mocarstwa, będą również udzielone w tych portach statkom drugiej Strony.

Konsulom i Agentom Konsularnym, w granicach, przewidzianych przez ustawodawstwo Państwa, które ich mianowało, będzie zlecone wyłącznie utrzymanie wewnętrznego porządku na statkach handlowych tegoż Państwa. Będą oni, zgodnie z ustawami tegoż Państwa, załatwiać sami wszelkie spory, któreby wynikły między kapitanami, oficerami i marynarzami tych statków, w szczególności zaś takie, które dotyczą płacy i wykonywania wzajemnie zaciągniętych zobowiązań.

Władze miejscowe mogą interwenjować tylko wówczas gdy zaszle na pokładzie statku zaburzenia, mogłyby naruszyć spokój publiczny na lądzie lub w porcie, lub gdyby osoba do załogi statku nie na-

versée, ainsi que dresser les manifestes et faciliter l'expédition desdits navires de commerce.

Les fonctionnaires de l'ordre judiciaire et administratif et les officiers et agents de la douane du pays ne pourront, dans le port où réside un Consul ou un Agent consulaire de l'un des deux États Contractants, opérer à bord des navires de commerce de l'autre Partie ni arrestation (sauf en cas de flagrant délit), ni recherches, ni visites, autres que les visites ordinaires de douane ou de santé, ni procéder à d'autres devoirs nécessitant des moyens de contrainte, sans prévenir auparavant, ou, en cas d'urgence, au moment même de la perquisition, le Consul ou l'Agent consulaire de la Nation à laquelle le bâtiment appartiendra afin qu'il puisse assister à la visite. Ils devront également donner en temps opportun au Consul ou à l'Agent consulaire les avis nécessaires pour qu'il puisse assister aux déclarations que les capitaines et les équipages auraient à faire devant les tribunaux ou les autorités administratives du pays.

L'invitation qui sera adressée dans les cas précités aux Consuls et Agents consulaires indiquera une heure précise et, si les Consuls et Agents consulaires négligent de s'y rendre en personne ou de se faire représenter par un délégué, il sera procédé en leur absence. Les autorités locales compétentes seront, toutefois, tenues d'informer sans délai le Consul ou l'Agent consulaire de toute visite ou autre devoir officiel, auxquels il aurait été procédé en leur absence et dont il est question dans l'alinéa précédent; elles indiqueront, en même temps, les motifs de l'urgence. Elles agiront de même lorsque le Consul ou l'Agent consulaire ne résidera pas dans le port.

Article 19.

Pour tout ce qui concerne la police des ports, le chargement et le déchargement des navires de commerce et la sûreté des marchandises, biens et effets, on observera les lois, ordonnances et règlements du pays, sous la condition expresse que tout privilège et toute faveur qui seraient accordés dans un port déterminé par l'une des Parties Contractantes à ses propres navires marchands ou aux navires marchands d'une tierce Puissance, seront également accordés dans ces ports aux navires de l'autre Partie.

Les Consuls et Agents consulaires, dans les limites prévues par la législation de l'État qui les a nommés, seront chargés exclusivement du maintien de l'ordre intérieur à bord des navires marchands dudit État. Ils régleront eux-mêmes, conformément aux lois de celui-ci, les litiges de toute nature qui surviendraient entre les capitaines, les officiers et les matelots de ces navires, et spécialement ceux relatifs à la solde et à l'accomplissement des engagements réciproquement contractés.

Les autorités locales ne pourront intervenir que lorsque le désordre survenu à bord des navires serait de nature à troubler la tranquillité publique à terre ou dans le port, ou quand une personne ne

leżąca była w nie zamieszana. Nawet i w tym wypadku władze miejscowe zawiadomią o tem, o ile możliwe uprzednio, właściwego Konsula lub Agenta Konsularnego.

We wszystkich innych wypadkach, wspomniane wyżej władze ograniczą się do udzielenia Konsulom lub Agentom Konsularnym swego poparcia, o ile oni tego zażądają, celem ułatwienia im wykonywania ich czynności.

Artykuł 20.

Konsulowie i Agenci Konsularni mogą spowodować aresztowanie i odstawienie bądź na statek bądź odesłanie do kraju ojczystego, oficerów, marynarzy i wszelkich innych osób, należących z jakiegokolwiek tytułu do załogi statków handlowych kraju wysyłającego, któreby zbiegły na terytorjum jednego z Umawiających się Państw.

W tym celu winni oni zwracać się pisemnie do właściwych władz miejscowych i udowodnić na podstawie przedłożonych papierów okrętowych lub listy zaciągowej, lub też w braku tych dokumentów na podstawie autentycznego wypisu z nich, że osoby, których żądają należały rzeczywiście do składu załogi. W miejscowościach, w których niema ani Konsula ani Agenta Konsularnego, żądanie wydania może będzie mogło być wystosowane do władz miejscowych przez dowódcę okrętu z zachowaniem formalności przewidzianych powyżej.

Wobec żądania w ten sposób usprawiedliwionego wydanie zbiegów nie może być odmówione, z wyjątkiem wypadku, gdy byłoby udowodnione, że osoba żądana jest obywatelem kraju siedziby Konsula, lub też że dezertjer popełnił na lądzie zbrodnię lub występki; w tym ostatnim wypadku władze miejscowe mogą odroczyć wydanie aż do czasu wydania przez sąd orzeczenia i wykonania tego ostatniego całkowicie. Wyżej wymienionym urzędnikom konsularnym winna być nadto udzielona pomoc i opieka w celu odszukania i aresztowania tych dezertjerów, którzy, na pisemne żądanie i na koszt Konsulatu lub Agencji Konsularnej, będą osadzeni i trzymani w więzieniu miejscowym, aż do chwili odstawienia ich zpowrotem na pokład statku ojczystego lub aż do chwili nadejścia sposobności repatriacji ich. Jeśliby jednak sposobność ta nie nastąpiła w ciągu dwóch miesięcy od dnia aresztowania lub jeśliby koszta ich uwięzienia nie były regularnie opłacane, wspomniani dezertjerzy będą wypuszczeni na wolność, za uprzedzeniem na trzy dni naprzód uczynionem zawiadomieniem Konsula lub Agenta Konsularnego, przyczem nie będą oni mogli być ponownie aresztowani z tego samego powodu.

Umawiające się Strony zgadzają się, że oficerowie, marynarze i inne osoby należące do załogi, obywatele kraju, na którego terytorjum zbiegli (dla Polski, ponadto obywatele Wolnego Miasta Gdańska), będą wyjęci z pod przepisów niniejszego artykułu.

Artykuł 21.

Skoro statek należący do Rządu lub do obywateli jednego z dwóch Umawiających się krajów ulegnie rozbiciu lub osiadzie na mieliźnie u brzegów, w porcie lub na wodach wewnętrznych drugiego kraju, władze miejscowe winny niezwłocznie zawi-

faisant pas partie de l'équipage s'y trouverait mêlée. Même dans ce cas, les autorités locales en donneront avis, préalablement si faire se peut, au Consul ou Agent consulaire compétent.

Dans tous les autres cas, les autorités précitées se borneront à prêter leur appui aux Consuls et aux Agents consulaires, si elles en sont requises par eux, pour leur faciliter l'accomplissement de leurs fonctions.

Article 20.

Les Consuls et les Agents consulaires pourront faire arrêter ainsi que renvoyer, soit à bord, soit dans leur patrie, les officiers, matelots et toute autre personne faisant partie, à quelque titre que ce soit, des équipages des navires de commerce du pays qui les a nommés, qui auraient déserté sur le territoire de l'un des États Contractants.

À cet effet, ils devront s'adresser par écrit aux autorités locales compétentes et justifier, en produisant les registres du bâtiment ou le rôle d'équipage ou, à défaut de ces documents, un extrait authentique de ceux-ci, que les personnes réclamées faisaient réellement partie de l'équipage. Dans les localités où il n'y aura ni Consul, ni Agent consulaire, la demande d'extradition pourra être adressée aux autorités locales par le commandant du navire, qui aura à observer les formalités prescrites ci-dessus.

Sur cette demande ainsi justifiée, la remise des déserteurs ne pourra être refusée, excepté au cas où il serait prouvé que la personne réclamée est un ressortissant du pays de la résidence du Consul ou bien que le déserteur a commis à terre un crime ou un délit; dans ce dernier cas, l'autorité locale pourra surseoir à la remise jusqu'à ce que le tribunal ait rendu sa sentence et que celle-ci ait reçu pleine et entière exécution. On donnera en outre auxdits fonctionnaires consulaires secours et assistance pour la recherche et l'arrestation de ces déserteurs, qui seront conduits dans les prisons du pays et y seront détenus, à la demande écrite et aux frais du Consulat ou de l'Agence consulaire, jusqu'au moment où ils seront réintégrés à bord d'un navire national ou jusqu'à ce qu'une occasion se présente de les rapatrier. Si, toutefois, cette occasion ne se présentait pas dans le délai de deux mois à compter du jour de l'arrestation ou si les frais de leur détention n'étaient pas régulièrement acquittés, moyennant un avis donné au Consul ou à l'Agent consulaire trois jours à l'avance, lesdits déserteurs seraient remis en liberté sans qu'ils puissent être arrêtés de nouveau pour la même cause.

Les Parties Contractantes conviennent que les officiers et matelots ou autres individus de l'équipage, ressortissants du pays dans lequel ils auront déserté (en outre, pour la Pologne, les ressortissants de la ville libre de Dantzig), seront soustraits aux stipulations du présent article.

Article 21.

Lorsqu'un navire appartenant au Gouvernement ou à des ressortissants de l'un des deux pays contractants fera naufrage ou échouera sur les côtes, dans un port ou les eaux intérieures de l'Autre, les autorités locales devront en avertir sans retard le

domić o tem Konsula lub Agenta Konsularnego, w którego okręgu zaszedł nieszczęśliwy wypadek. Czynności, związane z akcją ratowniczą odbywać się będą pod kierownictwem Konsulów lub Agentów Konsularnych.

Władze miejscowe będą mogły interwenjować jedynie w celu udzielenia pomocy urzędnikom konsularnym, utrzymania porządku, zabezpieczenia interesów osób uczestniczących w akcji ratowniczej, a nie należących do załogi, zapewnienia wykonania przepisów, obowiązujących w sprawie wwozu i wywozu uratowanych towarów, jak również w celu zabezpieczenia ogólnych interesów żeglugi.

W razie nieobecności i aż do chwili przybycia Konsulów, Agentów Konsularnych lub ich przedstawicieli, władze miejscowe winny przedsięwziąć wszelkie niezbędne zarządzenia dla zapewnienia opieki osobom i dla przechowania przedmiotów uratowanych przy rozbiciu.

Za interwencję swą w tych różnych wypadkach władze miejscowe nie będą mogły pobierać żadnych opłat ani zwrotu kosztów innych, oprócz tych, które spowodowane będą akcją ratowniczą i przechowaniem uratowanych przedmiotów, oraz tych, którym w podobnych wypadkach podlegać będą okręty wojenne i statki handlowe krajowe lub należące do Państwa najbardziej uprzywilejowanego.

W razie wątpliwości co do przynależności państwowej rozbitych okrętów, czynności wymienione w niniejszym artykule, należeć będą wyłącznie do kompetencji władz miejscowych.

Uratowane towary i przedmioty nie będą podlegać żadnym opłatom celnym, o ile nie są przeznaczone dla wewnętrznej konsumpcji.

Artykuł 22.

We wszystkich sprawach, gdy nie będzie odmiennych postanowień pomiędzy armatorami, ładowcami lub ubezpieczającymi, uszkodzenia, którym uległyby na morzu statki handlowe jednego z obydwóch krajów (bez względu na to, czy zawinęły one do odnośnych portów dobrowolnie, czy też przymusowo), będą załatwiane przez swoich Konsulów lub Agentów Konsularnych chyba, że w sprawach tych uszkodzeń są zainteresowani obywatele kraju, w którym mają swą siedzibę wspomniani Konsulowie lub Agenci Konsularni, bądź obywatele Mocarstwa trzeciego. W tym wypadku i w braku polubownego układu między wszystkimi stronami zainteresowanymi, awaryje będą musiały być załatwiane przez władze miejscowe.

Artykuł 23.

Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się udzielić ponadto drugiej Stronie w zakresie ustanawiania Konsulatów, zarówno jak i we wszystkim, co dotyczy wykonywania czynności konsularnych oraz korzystania ze zwolnień, praw, przywilejów, immunitetów i zaszczytów, traktowanie kraju najbardziej uprzywilejowanego. Zgodzono się, jednak, że żadna z Umawiających się Stron nie będzie mogła powoływać się na korzyści wynikające z klauzuli kraju najbardziej uprzywilejowanego, oraz żądać dla swoich urzędników konsularnych innych lub dalej idących zwolnień, praw, przywilejów, immunitetów

Consul ou l'Agent consulaire dans la circonscription duquel le sinistre se sera produit. Les opérations relatives au sauvetage seront dirigées par les Consuls ou les Agents consulaires.

L'intervention des autorités locales n'aura lieu que pour assister les fonctionnaires consulaires, maintenir l'ordre, garantir les intérêts des sauveteurs étrangers à l'équipage, assurer l'exécution des dispositions à observer pour l'entrée et la sortie des marchandises sauvées, ainsi que pour sauvegarder les intérêts généraux de la navigation.

En l'absence et jusqu'à l'arrivée des Consuls ou des Agents consulaires ou de leurs délégués, les autorités locales devront prendre toutes les mesures nécessaires pour la protection des personnes et la conservation des objets sauvés du naufrage.

L'intervention des autorités locales ne donnera lieu, dans ces différents cas, à la perception de taxes d'aucune sorte, ni au remboursement de frais autres que ceux occasionnés par les opérations de sauvetage et la conservation des objets sauvés, et ceux qui seraient dus en pareil cas par les navires de guerre ou de commerce nationaux ou par les navires appartenant à la nation la plus favorisée.

En cas de doute sur la nationalité des navires naufragés, les fonctions mentionnées dans le présent article seront de la compétence exclusive de l'autorité locale.

Les marchandises et les effets sauvés ne pourront être assujettis au paiement d'aucun droit de douanes, à moins qu'ils n'entrent dans la consommation intérieure.

Article 22.

Toutes les fois qu'il n'y aura pas de stipulations contraires entre les armateurs, chargeurs ou assureurs, les avaries que des navires de commerce de l'un des deux pays auront subies en mer (qu'ils entrent dans les ports respectifs soit volontairement, soit par relâche forcée), seront réglées par les Consuls ou les Agents consulaires de leur nation, à moins que des ressortissants du pays dans lequel résident lesdits Consuls ou Agents consulaires ou des ressortissants d'une tierce Puissance ne soient intéressés dans ces avaries. Dans ce cas, et à défaut de compromis amiable entre toutes les parties intéressées, les avaries devront être réglées par l'autorité locale.

Article 23.

Chacune des Parties Contractantes s'engage à accorder, en outre, à l'autre Partie le traitement de la nation la plus favorisée en matière d'établissement consulaire comme en tout ce qui concerne l'exercice des fonctions consulaires et la jouissance des exemptions, droits, privilèges, immunités et honneurs. Il est convenu, toutefois, qu'aucune des Parties Contractantes ne pourra invoquer le bénéfice résultant de la clause de la nation la plus favorisée et exiger en faveur de ses fonctionnaires consulaires des exemptions, droits, privilèges, immunités et honneurs autres ou plus étendus que ceux accordés par elle-même

i zaszczytów niż te, których sama udzieliła funkcjonarjuszom konsularnym tego samego stopnia i tej samej kategorii Strony drugiej.

Artykuł 24.

W niniejszej konwencji należy rozumieć przez słowo „Konsulowie” — Konsulów Generalnych, Konsulów i Wicekonsulów, i przez słowo „Konsulat” — Konsulaty Generalne, Konsulaty i Wicekonsulaty.

Artykuł 25.

Wszystkie postanowienia niniejszej konwencji, dotyczące uprawnień Konsulów, stosują się w równej mierze do agentów dyplomatycznych Umawiających się Stron, o ile są oni uprawnieni do wykonywania funkcji konsularnych. W tym celu agent dyplomatyczny notyfikuje o udzieleniu mu powyższych funkcji, Rządowi Państwa, w którym ma swoją siedzibę.

Artykuł 26.

Konwencja niniejsza nie stosuje się do Konga belgijskiego; jednakże Rząd Belgijski może, po uprzednim porozumieniu się z Rządem Polskim, w drodze zwykłej notyfikacji w każdym czasie rozciągnąć tę konwencję na swoją kolonję.

Artykuł 27.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Warszawie, gdy tylko to będzie możliwe. Wejdzie ona w życie w miesiąc po dacie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Konwencja niniejsza obowiązywać będzie tak długo, dopóki nie będzie wypowiedziana przez jedną z Umawiających się Stron. Skutki tego wypowiedzenia nastąpią dopiero po upływie terminu sześciomiesięcznego.

NA DOWÓD CZEGO odnośni pełnomocnicy niniejszą konwencję podpisali i wycisnęli na niej swe pieczęcie.

Sporządzono w Brukseli w dwóch egzemplarzach dnia 12 czerwca 1928 r.

L. S. (—) *T. Filipowicz* L. S. (—) *Hymans*
L. S. (—) *Wacław Babiński*

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości jak i każde z zawartych w niej postanowień; oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

NA DOWÓD CZEGO wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 5 maja 1931.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów

(—) *W. Stawek*

Minister Spraw Zagranicznych
(—) *August Zaleski*

L. S.

aux fonctionnaires consulaires de même grade et de même catégorie de l'autre Partie.

Article 24.

Dans la présente Convention, il faut entendre par „Consuls”, les Consuls Généraux, les Consuls et les Vice-Consuls, et par „Consulat”, les Consulats Généraux, les Consulats et les Vice-Consulats.

Article 25.

Toutes les dispositions de la présente Convention concernant les attributions des Consuls s'appliquent également aux agents diplomatiques des Parties Contractantes qui sont investis des fonctions consulaires. Une notification de l'octroi desdites fonctions sera faite à cet effet par l'agent diplomatique au Gouvernement du pays de sa résidence.

Article 26.

La présente Convention n'est pas applicable au Congo belge; mais, après accord préalable avec le Gouvernement Polonais, le Gouvernement Belge pourra, à toute époque, étendre par simple notification cette Convention à sa Colonie.

Article 27.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Varsovie aussitôt que faire se pourra. Elle entrera en vigueur un mois après la date de l'échange des ratifications.

La présente Convention restera en vigueur aussi longtemps qu'elle n'aura pas été dénoncée par l'une des Parties Contractantes. Cette dénonciation ne produira ses effets qu'après l'expiration d'un délai de six mois.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à Bruxelles, en double exemplaire, le 12 juin 1928.

L. S. (—) *T. Filipowicz* L. S. (—) *Hymans*
L. S. (—) *Wacław Babiński*

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons qu'elle sera inviolablement observée.

EN FOI DE QUOI, Nous avons donné les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 5 mai 1931.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres

(—) *W. Stawek*

Le Ministre des Affaires Étrangères
(—) *August Zaleski*

L. S.